MOȘTENITORI ȘI DE PĂCATE

POLITICA ...ATI întrebat nici- ..., de ce una și ...și localitate oa- ...umesc diferit? Bu- ...limba română teri- ...ublicii Moldova, si- ...Nistru, se numește ...ria», iar în lexico- ...murov și acoliților ...idnestrovie».

...e ca nu-i, poate, nici ...re. Dar să stăm ...să judecăm drept. ...stabili cu exactitate ...nă de fapt noțiunea ...rovie» ne vom adre- ...aroiu imparțial — ...principale de geo- ...cartografiere pe lîngă ...de Miniștri al ...care a editat în ...90 «Atlasul R.S.S. ...nești». Pe pagina 18 ...arta apelor de supra- ...republicii, judecînd ...re frontiera între ba- ...drografic Prut și Nis- ...ze pe linia: Ocnița, ...Glodeni, Fălești Nis- ...Hîncești, Căinari, iar ...strămută spre Ștefan ...Astfel, suprafața bazi- ...strean cuprinde aproa- ...jumătate din teritoriul ...cii. Și anume — circa ...cente din această zonă ...pe malul drept. În ...parte considerabilă a ...de formare a afluenți- ...strului se află pe terito- ...rainei. De aici, cred că ...i seama că această mos- ...lingvistică geopolitică ...decît o stratagemă de a ...(pînă la un timp) ape- ...revanșarde ale celo- ...re nu s-au împăcat cu ...marea U.R.S.S., pre- ...și a apologeților teoriei ...vechilor pămînturi ru- ...pe teritoriul Moldovei, ...nei și statelor Baltice, ...de asemenea ei clocesc ...creării «republicii Pri- ...».

...ate că cineva o să-mi ...șeze că toponimica ru- ...ă e predilectă pentru de- ...rile care încep cu prefi- ...«pri-» (Priaralie, Primo- ..., etc.). Însă nimeni nu va ...că în această limbă nu ...puțin productiv e și pre- ...«za-» (Zapolearie, Za- ...alie, Zauralie, Zakarpatie, ...m și Zamoskvorecie, ca ...se formează cu «pri-»).

...afirma că amatorii de ...blici transriviere» nu ...deosebirea dintre ...ele date nu avem te- ... Doar nu altcineva, da ...Uniunea Sovietică a ...în ianuarie 1941 Ger- ...o parte din teritoriul ...iei — la sud-vest de ...(«zanemanie»). Tran- ...a fost de 7,5 mln de ...pentru U.R.S.S. («So- ...la Litva», 15.07.89), ...știe cum înnemuitele ...ul «Înaltele Părți Con-

...ce au fost din nou împărțite «sferele de interese vitale», iar samsarii de sclavi ai secolului XX ...-au căzut la preț.

POLOGIA SALVATOARE

AȚI OBSERVAT, desigur, că în ultimul timp în mass-media și-a făcut apariția o formulare «unanim acceptată»: **«...necotorîe voennoslujașcie otdelinîh ceastei 14-oi armii, pereședșei pod iurisdicțiiu Rossiiskoi Federații, vmeste s orujiem i boevoi tehnikoi perehodeat** (pesemne, fără știrea Comandamentului Suprem?) **na storonu separatistov...»**

Recurgerea la atare formulări «revărsate» poate fi justificată doar de acei pe care serviciul lor îi obligă să apere «onoarea» armatei a 14-cea. Dar de ce formularea a tost preluată de mass-media așa-zisă «națională»? Oare în speranța că caracterul confuz al formulării le va permite apoi să se erijeze, cu același succes, și în «patrioți», și în adepți ai ideii «internaționalismului»?

E potrivită aici următoarea analogie. Ce-ați zice dacă ați afla că în iunie 1941 **«unii** militari **din unele** divizii ale **wermahtului»** (fără știrea lui Hitler) au început acțiunile militare pe teritoriul străin... Asemănarea e cît se poate de evidentă. Atunci de ce, apreciind univoc comportarea Germaniei fasciste în 1941, noi sîntem hăt precauți cînd urmează să ne pronunțăm asupra intervenției rușilor în 1992? Oare nu vă pare, că dacă azi cineva vrea să ne impună «sistemul lor de valori», în care intervenția militară în afacerile statului suveran se substituie prin încălcarea disciplinei din partea numai a unor persoane, apoi oamenii vor începe să aibă îndoieli: oare a avut loc într-adevăr agresiunea germană? Poate că n-a fost decît o manifestare a lipsei de conștiinciozitate (sau cum îi place să zică lui B. N. Eltîn — **inițiativă**) a unor ostași și ofițeri germani?

LA CE BUN LANSAREA BUMERANGULUI?

DUPĂ eșecul puciului din august Rusia, fără consimțămîntul «republicilor-surori», s-a autodeterminat unilateral în calitate de moștenitor unic al statului de mare putere care a dat ortul popii. Însușindu-și dreptul de a dispune de patrimoniul agonisit împreună, ea, dacă e să judecăm după cum se comportă, n-are de gînd să se împartă cu nimeni. Și, totodată, oricît ar părea de straniu, forțează fostele subiecte ale U.R.S.S. să participe la amortizarea datoriei externe (ce e drept, trecînd sub tăcere soarta datoriei de miliarde a altor țări față de U.R.S.S.).

Problema în cauză are și o altă față. E gata oare Rusia, care s-a împopoțonat în mantia de succesoare în drept a U.R.S.S., să preia și povara păcatelor ei? Doar, dacă e să judecăm după comunicările din mass-media, Afganistanul cere recompensarea daunei pricinuite de agresiunea sovietică. Iar mîine-poimîine cerințe analoage vor înainta țările fostului gulagăr socialist, iar apoi și «republicile-surori», care au investit nu puține mijloace și trudă în renașterea Neciornoziomiei, în magistrala Baikal-Amur etc., etc.

Atitudinea față de Rusia și ruși va depinde și de principiile de care se va călăuzi această țară în relațiile cu vecinii. Actualmente acestea sînt apreciate mai mult din punct de vedere militar, în calitate de tampon, asupra cărora va cădea lovitura de răspuns pentru posibilele încercări de realizare a intențiilor geopolitice rusești. Această mentalitate e încă vie. Dacă mai odinioară tancurile le erau introduse pe străzile orașelor Baku, Tbilisi, Vilnius, care măcar formal erau orașele U.R.S.S., apoi astăzi succesorii întru păcate ale fostei U.R.S.S. întreprind astfel de acțiuni precum întîmidarea Tagikistanului și Moldovei — membre ale O.N.U.

Lansînd bumerangul terorismului, Moscova nu trebuie să uite că această sculă are proprietatea de a reveni. La Dușanbe se fac auzite voci care cer ca rușii de acolo să fie considerați ostatici, iar soarta lor — în dependență directă de comportarea unităților armate rusești dislocate în Tadgikistan. Oare cele 25 mln de ruși, care locuiesc în afara patriei lor etnice, vor să împărtășească această soartă?

Evenimentele recente neau demonstrat că în însăși capitala Rusiei există forțe gata să aplice față de moscoviți măsuri de răsplată pentru erorile comise de Guvernul Rusiei sau comportarea nedemnă a compatrioților acestora în alte ținuturi. Ținînd cont de sporirea dispozițiilor antimoscovite și antirusești în majoritatea republicilor fostei U.R.S.S., ne gîndim la aceea că geografia acestor raioane se va lărgi cu timpul. Ceea ce poate transforma Moscova în centru de terorism internațional.

Vsevolod SCOBIOALA

RUȚKOI: Azi împachetează-mi 'Crimeea, Transnistria și o hrincă de Gruzia.

A FI ORI A NU FI?

O PICĂTURĂ DE FIERE DIN PAHARUL CU NECAZ

ALCOOLISMUL este una ... maladiile care, de rînd cu ...comania, prostituția, s-au ...tut asupra societății noa- ... Și ne doare acest lucru. ...r Moldova este plaiul vi- ...de vie. Din moși-strămoși ...itorii gurii de rai se ocu- ...cu îngrijirea butucilor, cu ...ficația, dar niciodată n-a ...atît de mare numărul al- ...icilor. Totdeauna a existat ...cult, o cultură a băuturii, ...rau respectate cu sfințenie ...naintașii noștri. Cu părere ...au, din ce în ce mai mulți ...ot duce paharul, vorba ve- ...ci paharul îi duce pe ei. ...auze ale răspîndirii beției ...multe și de ordin obiec- ...Însă am hotărît să atrag ...ia nu la ele, ci la modul ...are sînt tratați cei con- ...nați de acest virus. Am ...onat la secția narcomanie ...talului de psihoneurologie ...Bălți, în calitate de inter- ...or avîndu-l pe gospodarul ...ei în cauză, medicul-șef ...id Simion Dimitraș.

— **Domnule Dimitraș, cîți pacienți sînt la moment în secție?**

— La tratament acum se află 105 bolnavi din 12 raioane ale republicii, precum și din orașul Bălți. Iar locuri pentru pacienți avem mai puține — doar 90. Dar ne dăm seama că mulți au nevoie de ajutorul nostru și sîntem nevoiți să încălcăm regulamentul de completare a locurilor pentru bolnavi, cu atît mai mult că ajutor nu prea avem de unde primi.

— **Cum se efectuează spitalizarea bolnavilor: ei se adresează benevol ori îi «ajutați»?**

— Semibenevol. Și vă descifrez îndată această noțiune. Vorba e că majoritatea sînt «trădați» de soții, de medicul psihiatru de serviciu, de inspectorul de sector. Sînt, de fapt, și cei care își dau seama la timp de pericolul care-i paște, dar aceștia, credeți-mă de cuvînt, constituie un număr foarte mic.

Spre marele nostru regret, cifra pacienților crește din zi în zi. Pînă în prezent la noi s-au tratat 360 de bolnavi, dintre care un procent au nimerit din nou în secție. Ne pare bine că sînt oameni care au venit din proprie inițiativă la întremare, dar e rău că bolnavii se adresează după ajutor tîrziu, adică după ce-i strînge maladia de gît.

Cred că una din cauzele care îi impun pe bolnavi să evite tratamentul este opinia publică. Vorba e că privim la ei ca la niște oameni pierduți pentru societate, fără a ne gîndi că la halul în care se află i-au adus împrejurările și condițiile zilei de azi.

Mai este o dificultate. În pofida faptului că bolnavilor li se administrează leacurile necesare, o întremare sigură este posibilă numai în cazul cînd ei își dau seama de eroarea comisă. Doar dorința de a reveni în sînul familiei, în societate ca membri cu toate drepturile, voința și puterea de caracter îi poate ajuta să se reabiliteze pe deplin în fața ochilor proprii și să scape din ghiarele «zmeului».

Apropo, anul trecut s-a deschis secția reanimație pentru bolnavii de alcoolism. Spitalul are o filială pe lîngă centrul curativ diagnostic «IGDOLAS» al Societății carității și sănătății din Moldova.

Evident, colaboratorii secției se confruntă și cu probleme. Cea mai acută pînă acum rămîne a fi asigurarea cu lucrători. Cei 105 bolnavi sînt îngrijiți doar de trei surori medicale. Adică, fiecăreia îi revin cîte 35 de pacienți. Și doar nu e secret pentru nimeni că ei au nevoie de o atenție sporită, de o grijă și o compasiune permanente.

...În coridor mă aștepta un pacient, E. Sadovnicenco:

— Aflînd că sînteți de la redacție, am dorit să vă împărtășesc gîndurile mele, poate vor ajuta cuiva. Astăzi, nu știu de ce, se scot în vileag numai lucruri murdare, urîte, iar aici ne simțim ca acasă și chiar sîntem uimiți de atitudinea binevoitoare din partea personalului, de condițiile create pentru tratament. Mă adresez celor care se află în «pielea» noastră: apelați cît mai urgent la ajutor! Aici vă veți ispăși păcatele de care sînteți împovărați.

Maria POPESCU,
studentă la ziaristică, U.S.M.
Bălți—Chișinău